

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นรายงานการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน หนองสาไฟ หมู่ที่ 3 ตำบลพะเนา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ 1) กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่การมีกองทุนความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน กระบวนการพึ่งพาตนเอง เศรษฐกิจของหมู่บ้านได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน และควมมีศักยภาพและความเข้มแข็ง 2) ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 3) การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และ 4) ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

การประเมินใช้หลักการตามแบบ CIPP โมเดล ได้แก่ บริบทรายบุคคล และหมู่บ้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ระหว่างเดือน ธันวาคม 2544 ถึงเดือนกันยายน 2545 จากแบบรายงานบริบท บร.1 - บร.12 จากกลุ่มตัวอย่างประชากรร้อยละ 50 ของครัวเรือน การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชาวบ้าน

ผลการประเมินโครงการพบว่า 1) ระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบรรลุตามเป้าหมายในระดับที่น่าพอใจ มีการเรียนรู้พึ่งพาตนเองใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ยังต้องการความช่วยเหลือ และคำแนะนำจากภาครัฐอยู่ 2) ปัจจัยด้านบวก คือ มีเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้คำแนะนำในการจัดระเบียบกองทุน และประสบการณ์จากการที่หมู่บ้านมีกองทุนเดิม ส่วนปัจจัยด้านลบ ด้านลบ คือ ขาดคนที่เข้ามาช่วยการบริหารจัดการกองทุน เนื่องจากไม่มีค่าตอบแทน เสียเวลาประกอบอาชีพของตน การมีหนี้สินเดิมทำให้การชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงเวลา ทำให้ศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทุน ไม่ดีเท่าที่ควร เป็นต้น 3) เกิดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการประกอบอาชีพเป็นโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 4) ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามระดับข้อมูล คือ ความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน ความซื่อสัตย์ การยอมรับความคิดเห็นของชุมชน เป็นต้น